

Förändringar Gemensam strategi för Hjälmarens utveckling

Generellt:

- Namnet ändras från ”gemensam strategi för Hjälmarens utveckling” till ”gemensam *övergripande* strategi för Hjälmarens utveckling”.
- Rubriken Framtagande av strategin tas bort.
- Rubriken Tidigare ställningstaganden läggs en bilaga till strategin.
- Under rubriken Tidigare ställningstaganden har en uppdaterad version av Region Örebro läns RUS lagts in.
- Rubriken Implementering, uppföljning och revidering av strategin läggs efter rubriken Utvecklingsstrategi.
- Strategin kompletteras med en karta (bilaga) som visar riksintressena på och kring Hjälmarens.

Sammanfattning

- Under rubriken Sammanfattning formuleras det fjärde stycket om och ett till stycke läggs till direkt efter det enligt nedan
 - o För att det ska vara möjligt att både hantera befintliga frågeställningar och för att kunna bedriva ett effektivt utvecklingsarbete för Hjälmarens är det nödvändigt att berörda offentliga organisationer samlas under en gemensam *vision* och tillsammans arbetar framåt både operativt och strategiskt. Den övergripande visionen för Hjälmarens är att:

Utvecklingen av Hjälmarens sker på ett långsiktigt hållbart sätt och dess ekologiska och kemiska status är god. Insatser inom landsbygdsutveckling, friluftsliv, rekreation och besöksnäring samordnas och sker gemensamt över kommun- och länsgränser. Landsbygden på och kring Hjälmarens är levande och attraktiv med goda förutsättningar för boende, etablering och service. Det breda utbudet av upplevelser på och kring Hjälmarens gör att sjön är ett välkänt besöksmål både nationellt och internationellt. Det aktiva båtlivet på sjön knyter samman både människor och landskap kring Hjälmarens.

Bakgrund

- Under rubriken Bakgrund formuleras det sista stycket om och sista meningen stryks:
 - o För att det ska vara möjligt att både hantera befintliga frågeställningar och för att kunna bedriva ett effektivt utvecklingsarbete för Hjälmarens är det nödvändigt att berörda offentliga organisationer samlas under en gemensam målbild och tillsammans arbetar framåt. För att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete är det avgörande att en sådan målbild formuleras i en gemensam strategi som antas som styrdokument av respektive organisation.
- Under rubriken Avgränsning ändras tredje stycket till nedanstående:
 - o Att förhålla sig till en frågeställning innebär dock inte att överta ansvaret för den utan respektive organisations ordinarie ansvar

kvarstår. Till exempel kvarstår *ansvaret för miljöövervakningen i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten hos vattenmyndigheten och länsstyrelserna och ansvaret för vattenregleringen hos Hjälmarens vattenförbund.*

- Under rubriken Avgränsning läggs följande stycke till som stycke nr fyra:
 - *Strategin har ingen exakt geografisk avgränsning då detta riskerar att vara kontraproduktivt för dess syfte. Istället bedöms all verksamhet på land och vatten som kan ha påverkan på Hjälmaren och dess direkta närmiljö omfattas av strategin.*

Kort om Hjälmaren

- Avrinningsområdets betydelse för vattenkvalitén i Hjälmaren förtydligas. Följande textstycke läggs till under rubriken Ekologisk och kemisk status:
 - *Vattenkvaliteten i Hjälmaren påverkas av hela avrinningsområdet. Hjälmaren hör till Eskilstunaåns avrinningsområde som har en total areal av 4183 km² och är indelat i 81 vattenförekomster. Avrinningsområdet ligger huvudsakligen i Örebro län medan mindre delar är belägna i Västmanlands län och Södermanlands län. Totalt ingår tio kommuner i avrinningsområdet.*

Utvecklingsstrategi

- Som första stycke under rubriken Utvecklingsstrategi läggs nedanstående till:
 - Samverkan mellan de olika teman som strategin hanterar är generellt helt nödvändig för att Hjälmaren ska kunna utvecklas långsiktigt hållbart.
- Illustration av utvecklingsstrategin: cykelsymbol läggs till vid Läppe.

Utvecklingsstrategi, Friluftsliv

- Under rubriken Friluftsliv kompletteras det tredje ställningstagandet med:
 - Strategiskt utpekade land- och vattenområden på och kring Hjälmaren ges skydd i form av exempelvis natur- eller kulturresevat *eller genom planbestämmelse* och skapar därmed goda förutsättningar för både en ekologiskt hållbar miljö och ett rikt friluftsliv. Avgörande är att Hjälmarens värdefulla natur- och kulturmiljöer synliggörs samordnat för att skapa ett och samma sammanhang för det rörliga friluftslivet

Utvecklingsstrategi, Landsbygdsutveckling

- Under rubriken Landsbygdsutveckling kompletteras det första ställningstagande enligt nedan:
 - Hjälmaren ska ses som en resurs för lokal utveckling *genom att sjön gynnar lantbrukare och djurägare* genom exempelvis fortsatt produktion av livsmedel och livsmedelsförädling och *genom* en brett definierad besöksnäring som bidrar till arbetstillfällen på landsbygden kring sjön. På så sätt bidrar Hjälmaren även till att stärka kopplingen mellan stad och land. *Lantbruket i sin tur stärker Hjälmaren genom att bevara mosaiken i landskapet och värna om de värdefulla vattennära betesmarkerna.*
- Under rubriken Landsbygdsutveckling läggs ställningstagandet till:

- Samverkan över kommun- och länsgränser ska ske kontinuerligt inom planering för bland annat bostäder för att bidra till en levande landsbygd.

Utvecklingsstrategi, Naturmiljö

- Under rubriken Naturmiljö kompletteras det tredje ställningstagande enligt nedan:
 - Landskapet på och kring Hjälmararen ska utgöra en landskapsekologiskt och produktionsmässigt väl fungerande lövskogstrakt, som utgör en positiv faktor för lövproduktion, naturvård, vattenkvalité, folkhälsa och sociala värden. *Befintligt samverkansarbete kring Hjälmararens lövskogar är en framgångsfaktor i detta sammanhang och åtgärder kring detta bör därför främst ske inom ramen för den samverkan.*

Utvecklingsstrategi, Kulturmiljö

- Framtidsbilden under Kulturmiljö kompletteras enligt nedan:
 - De värdefulla kulturmiljöer och kulturlandskapet på och kring Hjälmararen som på olika sätt berättar sjöns och platsens historia har utvecklats och utgör populära besöksmål för både invånare och besökare. *Kulturmiljön på och kring Hjälmararen utgör även en stor tillgång för den attraktiva landsbygden.*
- Under Kulturmiljö läggs ställningstagandet nedan till:
 - Skydd av områden med höga kulturmiljövärden ska ske samordnat över kommun- och länsgränser.
- Under rubriken Kulturmiljö läggs kommunala museer till i det sista ställningstagandet.

Utvecklingsstrategi, Vattennivå och kvalitet

- Under rubriken Vattennivå och kvalitet tas skydd av yt- och grundvatten bort i framtidsbilden samt kompletteras enligt nedan:
 - Hjälmararens ekologiska och kemiska status är god och tillförseln av näringsämnen och föroreningar *från både externa källor och sjösediment* har minimerats. Yt- och grundvatten i Hjälmararen nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt. Dricksvattenförsörjningen från Hjälmararens råvattentäkt är skyddad.
- Under rubriken Vattennivå och kvalitet läggs ställningstagandena nedan till:
 - Kommunala vattenplaner samordnas och samverkan sker kontinuerligt över kommun- och länsgränser för att Hjälmararens ekologiska och kemiska status ska förbättras.
 - Samverkan över kommun- och länsgränser sker för att säkerställa att klimatanpassningsplaner harmoniserar kring Hjälmararen.
 - Kunskapsnivån om klimatförändringarnas konsekvenser för Hjälmararen och dess närområde höjs.

Implementering, uppföljning och revidering

- Kapitlet ”implementering, uppföljning och revidering av strategin” förtydligas med underrubrikerna ”handlingsplan”, ”prioritering” och ”samordning”.

Tidigare ställningstaganden, Naturmiljö

- Under rubriken Naturmiljö formuleras det första stycket om till nedanstående:
 - På och kring Hjälmarens finns en mångfald av värdefulla naturmiljöer som är viktiga för växt- och djurlivet. Naturmiljöer fyller viktiga funktioner för bland annat avkoppling, rekreation, motion, sociala möten och bidrar till attraktiva livsmiljöer. *Flera områden är utpekade som riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Kring Hjälmarens finns dessutom både skyddade områden så som Natura 2000-områden, naturreservat och strandskyddsområden, men också värdefulla naturmiljöer som inte har något formellt skydd, men pekats ut i olika inventeringar, bevarandeplaner eller naturvårdsprogram.*
- Under rubriken Naturmiljö formuleras det andra stycket om till:
 - *Hjälmarlandskapetets mycket höga naturvärden bygger på ett ekologiskt fungerande vardagslandskap med kontinuitet i tid och rum kopplat till grön infrastruktur. Fågellivet är helt beroende av arbete på landskapsnivå, där det stora sammanhängande lövlandskapet som finns runt sjön och som delvis finns på grund av sjösänkningen, är nationellt unikt och avgörande för många arters överlevnad. Hjälmarens lövskogsmiljöer är ett samarbete mellan flera olika myndigheter runt Hjälmarens där en strategi har tagits fram som visar på en gemensam viljeinriktning med syfte att skapa en ekologiskt och socialt hållbar lövskogsmiljö kring Hjälmarens. Arbetet med naturvård i detta landskap är helt nödvändigt att samordna med övriga intressen, inte minst med markägare.*

Tidigare ställningstaganden, Kulturmiljö

- Under rubriken Kulturmiljö formuleras första stycket om till nedanstående:
 - På och kring Hjälmarens finns en mångfald av kulturmiljöer som bidrar till attraktiva livsmiljöer och besöksmål. *Tio områden är utpekade som riksintresse för kulturmiljövård, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, värdena består bland annat i slotts- och herrgårdsmiljöer som Äsplunda (Örebro län) och Stora Sundby och Biby (Södermanlands län), ängs- och hagmarkslandskap samt odlingslandskap som Västermo och Tåkenön (Södermanlands län) och landets äldsta kanal Hjälmare kanal (Västmanland och Södermanlands län).*

Tidigare ställningstaganden, Fiske

- Under rubriken Fiske formuleras andra stycket om till nedanstående:
 - Hjälmarens är utpekad som riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken och samtliga kommuner har ställningstaganden om att detta riksintresse ska beaktas. I Örebro kommuns ÖP finns ställningstagandet ”Hjälmarens har pekats ut som riksintresse för yrkesfiske, främst för fångst av gös och kräftor. Det

miljöcertifierade fisket ska värnas genom medvetna åtgärder för förbättring av vattenmiljön.”

Karta

- Stjärna för naturvärde har lagts till vid Ekeby-Almby/Ekeby-Dreve.
- Besöksmål Kalkbrotsutsikten har bytt namn till Forsby kalkbrott.
- Säfstaholm har lagts till som målpunkt med flera värden.